

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра української мови

Кваліфікаційна робота

з теми: «МЕТОДИКА ОПАНУВАННЯ СТИЛІСТИЧНОЇ НОРМИ НА
УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 11 КЛАСІ (РІВЕНЬ СТАНДАРТУ)»

Виконала:

здобувачка вищої освіти 2 курсу

групи Ukr1-M21z

освітньо-професійної програми

Середня освіта (Українська мова і література)

другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта

(Українська мова і література)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Соколюк Аліна Віталіївна

Керівник:

Попович А.С., доктор педагогічних наук,

доцент, доцент кафедри української мови

Рецензент:

Бахмат Н.В., доктор педагогічних наук,

професор, завідувач кафедри теорії та методик

початкової освіти

Кам'янець-Подільський – 2022 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретично-методичні засади вивчення стилістики на уроках української мови в 10-11 класах	8
1.1. Особливості вивчення української мови в 10-11 класах на рівні стандарту	8
1.2. Дидактичні основи навчання стилістики української мови в закладах загальної середньої освіти	12
1.3. Стилiстичнi вмiння i навички здобувачiв загальної середньої освіти	25
1.3. Шляхи формування дослідницьких умінь здобувачів загальної середньої освіти зі стилістики	30
Висновок до розділу	32
Розділ 2. Синтаксично-стилістичні вправи на уроках української мови в 11 класі закладів загальної середньої освіти	33
2.1. Система синтаксично-стилістичних вправ	33
2.2. Експериментальна перевірка ефективності синтаксично-стилістичних вправ на уроках української мови в 11 класі	47
2.2.1. Завдання і методика експерименту	47
2.2.2. Перебіг педагогічного експерименту	51
2.2.3. Результати експериментального навчання	67
2.3. Поради вчителю-словеснику щодо вивчення стилістичної норми в 11 класі	69
Висновок до розділу	77
Висновки	78
Список використаних джерел	80

ВСТУП

У сучасних умовах організації освітнього процесу важливим є пошук оптимальних шляхів зацікавленості здобувачів загальної середньої освіти навчанням, спонукання їх до творчості, підвищення розумової активності, а також вироблення в них навичок вільного володіння багатствами української мови в різних ситуаціях спілкування.

Основна мета навчання української мови в 10-11 класах – «формування компетентного мовця, національно свідомої, духовно багатой мовної особистості» [77, с. 2]. Відтак необхідно навчити учнів пізнавати світ засобами мови, зберігати й передавати культурні набутки, виражати емоції й почуття, формувати мовленнєву культуру, раціональну мовленнєву поведінку, мовний смак, мовне чуття й мовну стійкість, сприяти усвідомленню краси й естетики української мови [Там само].

У закладах загальної середньої освіти вагомим є не лише набуття школярами орфографічної та пунктуаційної грамотності, а й оволодіння мовою як засобом спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях. Зактуалізуються уміння використовувати стилістично диференційоване мовлення.

В оволодінні багатствами мови велику роль, крім засвоєння лексики, фразеології, граматики та правопису відіграє формування в учнів стилістичної компетентності. Вивчення на уроках української мови в 10-11 класах стилістичних аспектів сприяє розширенню уявлень учнів про мову і є потужним засобом їхнього мовленнєвого розвитку.

Актуальність теми дослідження визначається пошуком шляхів підвищення ефективності навчання стилістики учнів старшої школи на уроках української мови, що має глибокий соціальний смисл у сучасних умовах розвитку українського суспільства.

Для усвідомлення відомостей зі стилістики та формування стилістичної компетентності велике значення має засвоєння стилістичної

норми сучасної української літературної мови та вдале використання стилістичних вправ. Отже, є потреба розробити методику опанування здобувачами загальної середньої освіти стилістичної норми на уроках української мови, зокрема в 11 класі профільної ланки на рівні стандарту. Це зумовлено специфікою роботи з мовою в 11 класі, яка спрямована на поглиблення й удосконалення відповідних стилістичних знань, умінь і навичок на основі набутих раніше і вимагає активного впровадження в навчання тренувальних вправ для кращого засвоєння стилістичної норми.

Останніми роками посилюється інтерес до методичних аспектів навчання стилістики. З'явилося чимало праць, що стосуються теоретичних засад методики вивчення стилістики на уроках української мови (О.Андрієць, В.Бадер, О.Беляєв, Н.Бондаренко, О.Глазова, О.Горошкіна, С.Караман, П.Кордун, О.Кулик, І.Кучеренко, В.Луценко, І.Мамчур, В.Мельничайко, І.Нагрибельна, А.Нікітіна, В.Новосьолова, С.Омельчук, М.Пентилюк, Л.Попова, А.Попович, Л.Симоненкова, Н.Сіранчук, Л.Скуратівський, Л.Сугейко, Г.Шелехова, Н.Янко та ін.) та практичних рекомендацій із засвоєння стилістичної норми й використання стилістичних вправ (А.Альбрехт, О.Блізніченко, О.Дрик, О.Заболотний, М.Кравець, К.Лисюк, Н.Карман, С.Коваленко, С.Мельничук, Н.Пашук, О.Пелипенко, Т.Редька, Л.Слободянюк та ін.).

Мета дослідження – розробити методику засвоєння стилістичної норми на уроках української мови в 11 класі рівня стандарту в процесі опанування синтаксису.

Гіпотези дослідження:

1) важливе значення в опануванні стилістичної норми під час узагальнення знань із синтаксису має створення системи вправ зі стилістики, різноманітність їх змісту і видів;

2) ефективність використання синтаксично-стилістичних вправ на уроках української мови залежить від методичних умінь і навичок учителя, а також від рівня підготовленості учнів;

3) доцільно урізноманітнювати синтаксично-стилістичні вправи.

Відповідно до мети та висунутих гіпотез, визначено такі **завдання дослідження**:

1) здійснити теоретичний аналіз наукових джерел із досліджуваної проблеми;

2) розробити систему синтаксично-стилістичних вправ для засвоєння учнями 11 класу стилістичної норми української мови;

3) на основі експериментального дослідження виявити доцільність використання синтаксично-стилістичних вправ на уроках української мови та визначити шляхи вдосконалення цієї роботи.

Об'єктом дослідження є процес навчання стилістики на уроках української мови в закладах загальної середньої освіти, зокрема в 11 класі рівня стандарту.

Предмет дослідження – система роботи з використання синтаксично-стилістичних вправ на уроках української мови в 11 класі рівня стандарту для кращого засвоєння стилістичної норми.

Організація дослідження. Експериментальне дослідження проводилось на базі 11 класу «Опорного закладу «Шировецький ліцей» Недобоївської сільської ради Дністровського району Чернівецької області (основна група). Контрольна група – учні 11 класу Недобоївського закладу загальної середньої освіти I–III ступенів імені Григорія Томіна Недобоївської сільської ради Дністровського району Чернівецької області.

Основні етапи дослідження. Перший етап дослідження – вивчення вихідних положень педагогіки й лінгводидактики, що є теоретико-методологічною основою вивчення стилістики.

На другому етапі дослідження проведено діагностику та проміжні зрізи стосовно сформованої стилістичної компетентності учнів 11 класу, що дало змогу визначити їх рівні готовності до експериментального навчання, розпочати перевірку ефективності запропонованої програми.

Третій етап дослідження передбачав проведення дослідно-

експериментального навчання на уроках української мови в 11 класі.

Четвертий етап дослідження пов'язаний із перевіркою ефективності дослідно-експериментального навчання. Проведено аналіз здобутих результатів формувального експерименту. На цьому етапі проаналізовано й узагальнено результати дослідження, сформульовано висновки.

Основними методами дослідження стали теоретичний аналіз наукових джерел із досліджуваної проблеми; аналіз, порівняння, узагальнення та систематизація емпіричних і теоретичних даних; метод спостереження, вивчення й узагальнення передового досвіду вчителів-практиків. Основним був педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний). У процесі підбиття результатів експериментальної роботи використовувались методи статистичної обробки даних спостереження та експерименту.

Практичне значення. Розроблена методика стилістично-синтаксичних вправ може бути використана для вдосконалення шкільних програм і підручників української мови, а також урахована під час складання планів-конспектів уроків української мови.

Апробація і впровадження результатів дослідження здійснювалася впродовж виробничої переддипломної педагогічної практики в 11 класі «Опорного закладу «Шировецький ліцей» Недобоївської сільської ради Дністровського району Чернівецької області.

Результати дослідження обговорювалися на науковій конференції студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками НДР у 2020-2021 н.р. (Кам'янець-Подільський, 2022 р.), VIII Усеукраїнській науковій інтернетній конференції «Вербальні культурні коди сучасної української мови» (Кам'янець-Подільський, 2022 р.), Усеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців «Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку» (Одеса, 2021, 2022 рр.), I Всеукраїнській науковій конференції здобувачів вищої освіти «Нові парадигми сучасної філології» (Кам'янець-

Подільський, 2022 р.) та на засіданнях кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (2021-2022 рр.).

Публікації. За матеріалами дипломної роботи опубліковано 2 статті: у «Збірнику наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (2022 рік, випуск 16) та «Збірнику наукових праць студентів та магістрантів навчально-наукового інституту української філології та журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (2022 рік, випуск 12).

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (82 позиції), додатку „Структура дослідницьких умінь старшокласників». Загальний обсяг роботи – 87 сторінок.

Зміст роботи. У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено його мету, гіпотези і завдання, об'єкт і предмет наукових спостережень, методи вивчення матеріалу, практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі „Теоретично-методичні засади вивчення стилістики на уроках української мови в 10-11 класах” висвітлюються загальні поняття стилістики, методи та прийоми її вивчення та описуються вміння, якими мають оволодіти здобувачі загальної середньої освіти.

Другий розділ „Синтаксично-стилістичні вправи на уроках української мови в 11 класі закладів загальної середньої освіти” охоплює три підрозділи. Завдання цього розділу – дослідити використання синтаксично-стилістичних вправ на уроках української мови в 11 класі, пояснити та обґрунтувати результати експериментального дослідження.

У висновках підбито підсумки здійсненого теоретичного і емпіричного дослідження.

ВИСНОВКИ

Система стилістичних вправ – це струнка, чітко окреслена послідовність розумових дій і операцій, що ґрунтується на поняттях загальномовних явищ, їх стилістичної диференціації і впливає з життєво необхідних потреб удосконалення комунікативних умінь і навичок.

Одним із важливих принципів системи вправ зі стилістики є органічний зв'язок з тими мовними явищами, на яких вони базуються. Стилiстичнi вправи якнайтiснiше пов'язанi з пiднесенням загальної мовленнєвої культури, що може бути досягнута лише шляхом використання комплексу вправ, i насамперед стилістичних.

Дотепер немає єдиних усталених поглядів, згідно з якими варто здійснювати добір синтаксично-стилістичних вправ на уроки української мови в 11 класі для узагальнення та систематизації вивченого. Основна передумова методично правильної системи вправ полягає в поєднанні освітньої та вихованої мети, у дотриманні принципів їх побудови та в диференційованому підході.

Синтаксично-стилістичні вправи повинні будуватися на основі тих методів і прийомів, які б виявилися найефективнішими на уроках узагальнення й систематизації вивченого. Виконання синтаксично-стилістичних вправ та завдань сприяє засвоєнню стилістичної норми і формуванню в учнів дослідницьких умінь.

Формування дослідницьких умінь учнів під час опанування стилістичної норми в 11 класі ґрунтується на міцних знаннях про семантичні, граматичні особливості синтаксичних одиниць, їх стилістичні властивості, стилі й культуру використання. Дослідницька праця одинадцятикласників є творчою діяльністю, яка передбачає формування вмінь самостійно здобувати знання, досліджувати різні мовні явища (зокрема синтаксично-стилістичні), робити висновки, застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, а також сприяє формуванню мисленнєвих здібностей, основних мовленнєво-комунікативних умінь,

творчої самостійності тощо.

Завдання вчителя-словесника полягає в тому, щоб на основі лінгвістичного мінімуму і правильно дібраного дидактичного матеріалу домогтися ефективного формування стійких синтаксично-стилістичних умінь і навичок.

Важливо, щоб цій роботі підпорядковувалася система синтаксично-стилістичних вправ, що передбачає визначення стилю і його специфічних ознак, з'ясування стилістичних особливостей синтаксичних конструкцій різного рівня, редагування усного й письмового висловлювання для його вдосконалення, конструювання власного тексту певного стилю й жанру тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О.М. Стилїстика сучасної української мови. 10-11 класи / О.М.Авраменко, В.Ф.Чукїна. Київ: Грамота, 2008. 256 с.
2. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2019. 212 с.
URL: <https://cutt.ly/UHwMVYL>
3. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2018. 208 с.
URL: <https://cutt.ly/qHwMlxj>
4. Алексєєва Л. О. Робота над уживанням учнями 5–7 класів виражальних мовних засобів у текстах різних стилів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)». Київ, 2009. 245 с.
5. Бабенко В.В. Стилїстичні вправи як інструмент формування стилїстичної компетентності майбутніх учителів-словесників. *Вїсник Запорїзького національного університету. Педагогічні науки*. Запорїжжя, 2018. № 2 (31). С. 13–17.
6. Бакум З., Бойко Л. Елементи фоностилїстики на уроках словесності. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 2. С. 2–4.
7. Бондаренко Н. Лїнгвістичні засади роботи над стилїстичним синтаксисом рїдної мови в 11 класї профїльної школи. *Українська мова і література в школі*. 2009. №8. С. 16-19.
8. Варзацька Л.О. Формування оргдіяльнісних умінь на уроках української мови в старшій школі на академічному рівні: методичний посїбник. Київ: Педагогічна думка, 2012. 144 с. URL: <https://cutt.ly/bTEvI03>
9. Гайдаєнко І. Інтегровані процеси у навчанні стилїстики. *Вїсник Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. Луганськ, 2003. № 12 (68), грудень. С. 110–114.
10. Глазова О.П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Харків: Видавництво «Ранок»,

2019. 212 с. URL: <https://cutt.ly/yHwM02l>.
11. Гопик О.І. Стилiстичнi функцiї звертань: урок в 11 класi. *Вивчаємо українську мову та лiтературу*. 2005. №12. С. 5-10.
 12. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М. Концепція навчання української мови учнів лiцею / за заг. ред. д-ра пед. наук Н.Б.Голуб. Київ: Педагогічна думка, 2019. 56 с.
 13. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М., Новосьолова В. І. Українська мова (рiвень стандарту) пiдручник для 11 класу закладiв загальної середньої освiти. Київ: Педагогічна думка, 2019. 232 с. URL: <https://cutt.ly/CHwMSH8>
 14. Голуб Н.Б., Новосьолова В.І. Українська мова (рiвень стандарту): пiдручник для 10 класу закладiв загальної середньої освiти. Київ: Педагогічна думка, 2018. 200 с. URL: <https://cutt.ly/cHwN1Jb>
 15. Горошкіна О.М. Лiнгводидактичнi засади навчання української мови в старших класах природничо-математичного профiлю: монографiя. Луганськ: Альма-матер, 2004. 362 с.
 16. Горошкіна О.М., Попова Л.О., Нiкiтiна А.В. Теорiя i практика навчання української мови в старших класах. Харків: Вид. група «Основа», 2012. 171 с.
 17. Дацюк І.І. Матеріали до вивчення речень з однорiдними членами (Стилiстичнi вправи). *Українська мова та лiтература в школі*. 1990. №8. С. 32-35.
 18. Довлєтова С.А. Українська мова. Стилiстика. Культура мови. Харків: Країна мрiй, 2003. 64 с.
 19. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова (рiвень стандарту): пiдручник для 10 класу закладiв загальної середньої освiти. Київ: Генеза, 2018. 192 с. URL: <https://cutt.ly/pHwMf7c>
 20. Заболотний О. Формування пошуково-дослiдницьких здiбностей учнів на уроках української мови. *Українська мова та лiтература в школі*. 2003. №2. С. 28-30.
 21. Карман Н. Стилiстичнi засоби лексикологiї та фразеологiї. Урок у 10-му

- класі. *Українська мова та література*. 2008. №12. С. 22-24.
22. Коваленко С., Маліченко Л., Нечипоренко О. «Живи, Україно, живи для краси, для сили, для правди, для волі!». Інтегрований урок – лінгвостилістичне дослідження в 11 класі. *Дивослово*. 2011. №8. С. 35-39.
 23. Коваленко С., Козова О., Хижкіна Л. У писанці життя й надія воскресає (урок у 10 класі). *Дивослово*. 2012. №4. С. 7-13.
 24. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. Київ: Вища школа, 1987. 375 с.
 25. Коробоненко Т. Джерела української фразеології. Стилiстичнi засоби фразеології. Ігрові прийоми та практичні завдання до теми «Фразеологія». Українська мова, 10 клас. *Українська мова і література в школах України*. 2019. №4. С. 34-36.
 26. Кордун П.П. Стилiстичнi вправи на уроках синтаксису простого речення в 11 класі. *Українська мова та література в школі*. 1970. №9. С. 54-59.
 27. Кулик О. Д. Стилiстичний аналіз складних синтаксичних конструкцій як засіб удосконалення граматичного ладу мовлення учнів 7–9 класів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)». Київ, 2005. 236 с.
 28. Кучеренко І. Психологічні умови засвоєння стилістики учнями старших класів. *Українська мова та література в школі*. 2004. №4. С. 9-12.
 29. Кучеренко І. Робота над стилями мовлення в 11 класі. *Українська мова та література в школі*. 2005. №1. С. 6-11.
 30. Кучеренко І. А. Розвиток стилістичних умінь і навичок упродовж вивчення фонетики. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. Київ, 2004. Вип. 9. С. 121–126.
 31. Кучма Т. Заговори, щоб я тебе побачив... (односкладні та двоскладні речення у текстах різних стилів). *Урок української*. 2005. №1-2. С. 38-40.
 32. Луценко В. І. Методика вивчення повнозначних частин мови на функціонально-стилістичних засадах в основній школі: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)». Херсон,

2009. 252 с.

33. Мамчур І. Робота над розвитком стилістичних умінь і навичок учнів старших класів. *Українська мова та література в школі*. 2000. № 3. С. 14–16.
34. Мамчур І. Функціонально-стилістичний аспект вивчення термінології у старших класах. *Українська термінологія і сучасність*. Київ, 2003. Вип. V. С. 315–316.
35. Мельничук Ю. Ю. Методика формування стилістичних умінь з російської мови учнів 10-их класів філологічного профілю: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (російська мова)». Херсон, 2009. 250 с.
36. Методика вивчення української мови в школі / за ред. О.М.Беляєва, В.Л.Мельничайка, М.І.Пентилюк та ін. Київ: Радянська школа, 1987. 246 с.
37. Методика компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту: методичний посібник / Горошкіна О.М., Бондаренко Н.В., Попова Л.О. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 128 с.
38. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах: підручник для студентів філологічних факультетів університетів / колектив авторів за редакцією М.І.Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2005. 400 с.
39. Мовна особистість в освітньому просторі: монографія / за заг. ред. І.Д.Пасічника; редкол. О.А.Вісич, Х.М.Карповець, З.В.Столяр. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 270 с. URL: <https://cutt.ly/zIh0Qbt>
40. Навчання української мови в 10-11 класах / О.Біляєв, Л.Скуратівський, Л.Симоненкова, Г.Шелехова. Київ: Освіта, 1998. 143 с.
41. Навчання української мови в старшій школі на академічному рівні: посіб. для вчителя / авт. кол.: Шелехова Г.Т., Голуб Н.Б., Бондаренко Н.В., Новосьолова В.І., Федорчук Т.М., Косянчук С.В. Київ: Педагогічна думка, 2012. 208 с.

42. Нагрибельна І. А. Функціонально-стилістичний підхід до вивчення сполучників і часток у загальноосвітній середній школі: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)». Херсон, 2003. 200 с.
43. Нова українська школа. Дорожня карта реформи базової та профільної школи: проєкт для обговорення / Вакуленко Т., Гриневич Л., Лінник О. та інші; за заг. ред. Л. Гриневич. Київ: АКМЕ ГРУП, 2021. 46 с. URL: <https://cutt.ly/CTiJU5S>
44. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. URL: <https://cutt.ly/yTiJuiD>
45. Омельчук С. Безсполучникове складне речення: Формування стилістичних умінь і навичок. *Дивослово*. 2000. №11. С. 27-29.
46. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
47. Омельчук С. Формування навичок стилістичного аналізу складних синтаксичних конструкцій. *Дивослово*. 2001. №5. С. 33-34.
48. Омельчук С., Кравець М. Уроки синтаксису і стилістики (11 клас). *Дивослово*. 2004. №9. С. 37-44.
49. Омельчук С., Кравець М. Уроки синтаксису і стилістики (11 клас). *Дивослово*. 2004. №11. С. 32-38.
50. Омельчук С., Кравець М. Уроки синтаксису і стилістики (11 клас). *Дивослово*. 2004. №12. С. 42-45.
51. Омельчук С. Технологія дослідницького навчання синтаксису і стилістики рідної мови в 11 класі. *Бібліотека „Дивослова”*. 2005. №3. С. 2-64.
52. Пашук Н. Стилістичні засоби синтаксису: урок (2 години) в 11 класі. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2005. №1 (41). С. 11-14.
53. Пелипенко О. Мовностилістичні вправи для учнів старших класів.

Українська мова та література. 1997. №35. С. 6.

54. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. Київ: Вежа, 1984. 240 с.
55. Пентилюк М. І. Робота з стилістики в 4–6 класах. Київ: Рад. школа, 1984. 136 с.
56. Пентилюк М. І. Робота із стилістики в 8–9 класах. Київ: Рад. школа, 1989. 112 с.
57. Пентилюк М. І. Теоретичні основи навчання стилістики в середній школі: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)». Київ, 1996. 56 с.
58. Пентилюк М., Гайдаєнко І. Функційно-стилістичний аспект у навчанні морфології в загальноосвітній школі. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія «Педагогічні науки»*. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2019. Вип. 42. С. 110-118.
59. Пентилюк М.І. Горошкіна О.М., Попова Л.О. Українська мова. Рівень стандарту: підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Освіта, 2011. 210 с. URL: <https://cutt.ly/DHw1y8T>
60. Попова Л.О. Від слова до тексту (теоретико-практичний аспект використання стилістичних вправ). *Українська мова і література в школах України*. 2019. №5. С. 42-44.
61. Попович А.С. Методика навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я.І., Абетка, 2018. 376 с.
62. Попович А.С. Методика навчання української мови в 10-11 класах: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 126 с. URL: <https://cutt.ly/P1lBl69>
63. Попович А.С. Особливості використання стилістично-мовних, стилістично-мовленнєвих і стилістично-комунікативних вправ у закладах вищої освіти. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 5 (146). С. 12-16.

64. Попович А.С. Особливості використання методу стилістичного експерименту на уроках української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 7-8. С. 22-26.
65. Попович А.С. Спеціальна підсистема вправ зі стилістики української мови в закладах вищої освіти. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 4. С. 16-20.
66. Редька Т. Як почути стиль? Матеріали до уроку української мови з теми «Стилістичні засоби фонетики» в 10 класі. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2008. №4. С. 23-26.
67. Романенко Ю. Стилістичні можливості синонімії. Урок у 10 класі на матеріалі «Лісової пісні». *Дивослово*. 2011. №2. С. 2-4.
68. Рослюк Г.І. Синоніміка простих речень, складних речень зі сполучниками і без сполучників. Урок із застосуванням практики навчання рідної мови за В.Сухомлинським. 11 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2015. №1-2. С. 21-24.
69. Рускуліс Л. Бібліографічний гід: методичний каталог із лінгводидактики: методичний посібник. Миколаїв. 2020. 147 с. URL: <https://cutt.ly/Nlh0ylQ>
70. Семчук Д. Вивчення практичної стилістики та культури мовлення в 10-11 класах. Київ: Редакція загальнопедагогічних газет, 2003. 128 с.
71. Семчук Д. Курс практичної стилістики та культури мовлення: навчальний посібник для старшокласників. *Українська мова та література*. 2003. С. 3-48.
72. Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія / за ред. Е.Палихати, О.Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 352 с. URL: <https://cutt.ly/HUCNhyi>
73. Сугейко Л. Г. Наступність і перспективність формування стилістичних умінь в учнів початкових та 5 класів загальноосвітньої школи: дис ... канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)». Херсон, 2001. 225 с.
74. Сучасна українська літературна мова: Стилістика / за ред. І.К.Білодіда.

Київ: Наукова думка. 588 с.

75. Тургай Л.І. Складне речення з різними видами зв'язку: урок в 11 класі. Вивчаємо українську. 2005. №9. С. 10-13.
76. Українська мова. Українська література: нові навчальні програми для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту, профільний рівень): методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України. Київ: УОВЦ «Оріон», 2018. 352 с.
77. Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 10-11 класи. Рівень стандарту: програма / авторський колектив із розроблення програми: Н.Б.Голуб, О.Ю.Котусенко, О.М.Горошкіна, В.І.Новосьолова та ін. Київ, 2017. URL: <https://cutt.ly/6TYCCcj>
78. Ходанич Л.П., Ходанич П.М. Стилїстика в профільній школі: методичний посібник для вчителя. Ужгород: ЗІППО, 2021. 85 с.
79. Шевчук С.В. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Київ, Ірпінь: Перун, 2018. 256 с. URL: <https://cutt.ly/HHwMeOd>
80. Ющук І.П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2018. 208 с. URL: <https://cutt.ly/IHwN7wj>
81. Янко Н. Методи і прийоми формування стилістичних умінь в учнів 3–4 класів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. Чернігів, 2013. Вип. 110. С. 166–170.
82. Янко Н. О. Формування стилістичних умінь учнів 3–4 класів у процесі роботи над текстами різних типів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)». Київ, 2011. 213 с.